

Національний
банк України

Щомісячний макроекономічний та монетарний огляд

липень 2022 року

Департамент монетарної політики та
економічного аналізу

Головне

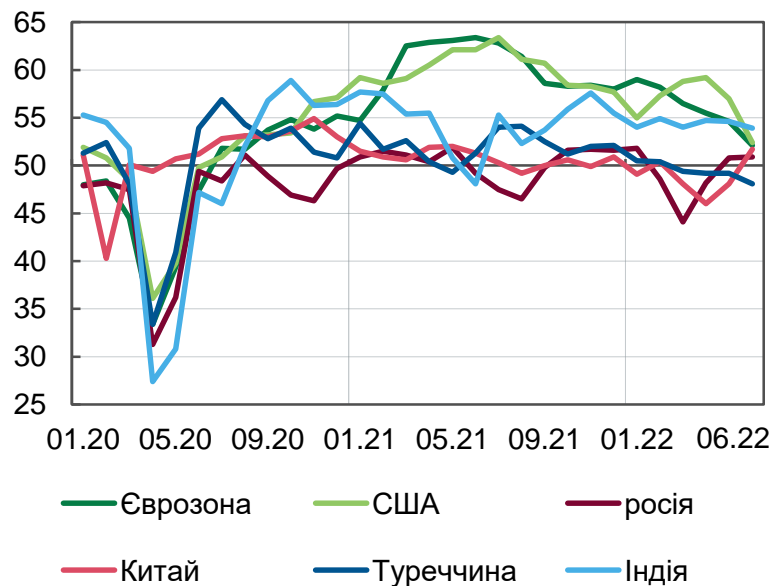
- **Інфляційний тиск у світі посилюється**, у тому числі через високі ціни на енергоносії. Останні в червні **відновили зростання** в умовах посилення геополітичної напруженості. Висока інфляція негативно позначається на зростанні світової економіки та спонукає ЦБ світу **пришвидшити ужорсточення процентної політики**
- **Споживча інфляція в Україні пришвидшується** (за вебскрепінгом до 20.1% р/р у червні з 18.0% р/р у травні). Високі ціни на енергоносії, порушення виробничих та логістичних шляхів, руйнування потужностей та інфраструктури, окупація територій залишаються основними чинниками посилення інфляційного тиску
- У червні тривало **відновлення економічної активності** в більшості секторів економіки: населення та бізнес адаптуються до нових умов, налагоджують нові процеси. Утім, **відновлення стримується логістичними складнощами та руйнуванням потужностей**
- Населення все активніше шукає роботу, проте попит на робочу силу залишається слабким, що тисне у бік **зниження пропонованих зарплат. На тлі погіршення фінансового стану підприємств, передусім МСБ, скорочуються й їх можливості підтримки персоналу**
- У травні **попри швидке відновлення імпорту зберігся профіцит поточного рахунку** завдяки грантам та зростанню переказів. **Надходження від міжнародних партнерів підтримують міжнародні резерви**, які, утім, надалі знижувалися через значні інтервенції
- **Обсяг інтервенцій НБУ для задоволення попиту на валюту щомісяця збільшується, що у тому числі є наслідком значного монетарного фінансування бюджету**
- У червні **дефіцит державного бюджету надалі розширювався** через подальше нарощення видатків в умовах низьких доходів. **Від'ємне сальдо і далі покривалося головним чином міжнародним та монетарним фінансуванням**, тоді як обсяги внутрішніх ринкових залучень знизилися
- **Ставки за депозитними продуктами окремих банків поволі реагують на червнєве підвищення ключової ставки**

Зовнішнє середовище

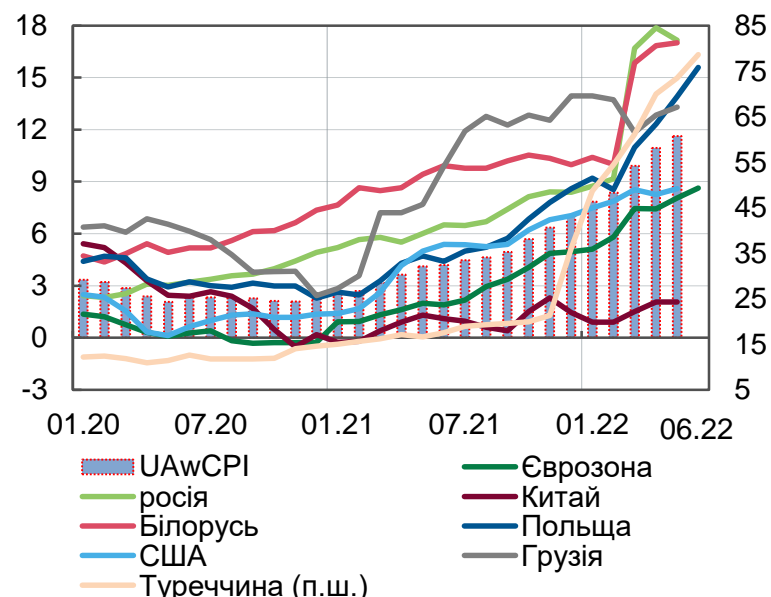
Інфляційний тиск у світі посилюється, що негативно позначається на зростанні світової економіки

PMI обробної промисловості окремих країн

Джерело: S&P Global.

ІСЦ в окремих країнах і середньозважена інфляція в країнах – ОТП (UAWCPI), % р/р

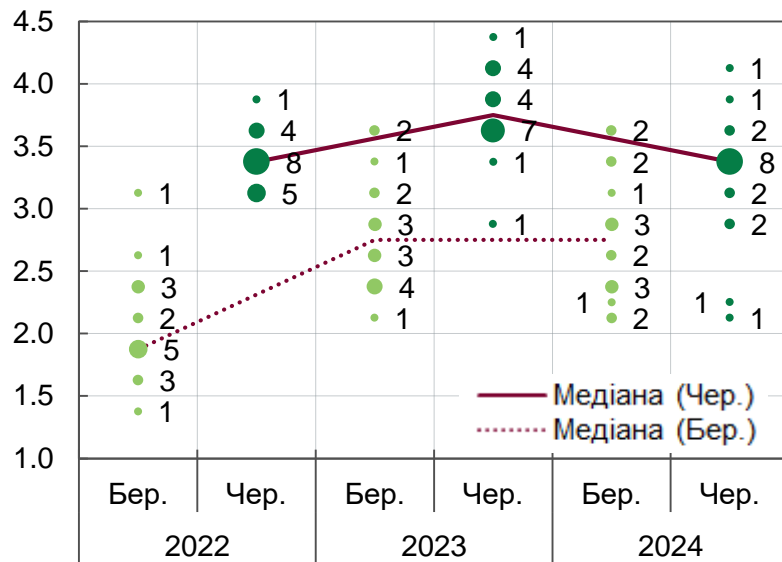

Джерело: національні статистичні агенції, розрахунки НБУ.

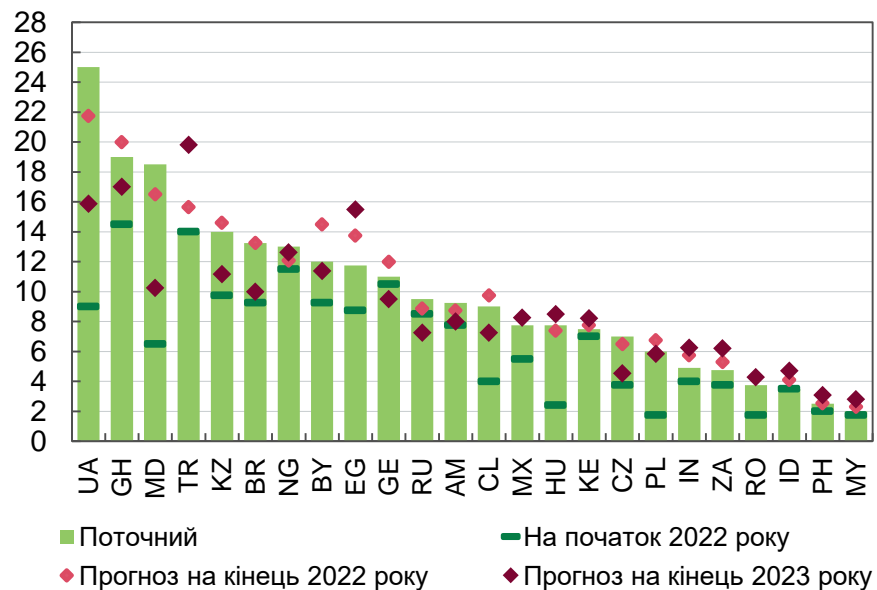
- Інфляція в світі надалі зростає, передусім через високі ціни на енергоносії, що дедалі збільшує витрати на виробництво продукції та, відповідно, погіршує ділові очікування
- Посилення світових фінансових умов додатково стримує економічну активність
- Натомість послаблення карантинних обмежень у Китаї, що призвело до відновлення зростання економіки країни в червні та налагодження ланцюгів постачання, дещо поліпшило очікування

Необхідність боротьби з високою інфляцією прискорює ужорсточення процентної політики ЦБ світу

Кількість учасників FOMC, що очікують відповідну ставку*

Ключові процентні ставки в окремих країнах ЄМ, %

* Світло-зеленим кольором позначено попереднє засідання (березень), темно-зеленим – поточне (червень).
Джерело: ФРС.

Джерело: офіційні сторінки центральних банків, Focus Economics, Trading Economics, станом на 04.07.22.

- ФРС суттєво переглянула темпи підвищення ставок у 2022-2023 роках для приборкання інфляції. Остання сягає найвищого рівня за останні більш, ніж 40 років, суттєво перевищуючи довгострокову ціль
- Інфляція в Єврозоні зросла до максимального рівня за всю історію об'єднання. ЄЦБ оголосив про підвищення процентної ставки вже у липні
- Триває цикл підвищення ставок і в країнах ЄМ

Світові ціни на енергоносії відновили зростання в умовах нарощення геополітичної напруженості

Світові ціни на нафту Brent (дол./бар.) та природний газ TTF (дол./тис.м³)

Джерело: Refinitiv.

Запаси сирової нафти у США, млн бар.

Джерело: U.S. Energy Information Administration, станом на 24.06.2022.

- Світові ціни на нафту, попри корекцію наприкінці місяця, зростали через: невпевненість ринку в достатності постачання нафти після погодження часткового ембарго ЄС на російську нафту, посилення сезонного літнього попиту в Азії, зниження світових запасів. Лише зростання побоювань щодо сильнішого уповільнення світової економіки скоригували ціни
- Ціни на природний газ на європейському ринку відновили зростання через обмеження росією постачання газу через газогін "ПП1", що призвело до скорочення потоків російського газу до мінімально рекордного рівня та зупинки постачання російського газу до Франції, Німеччини та Італії

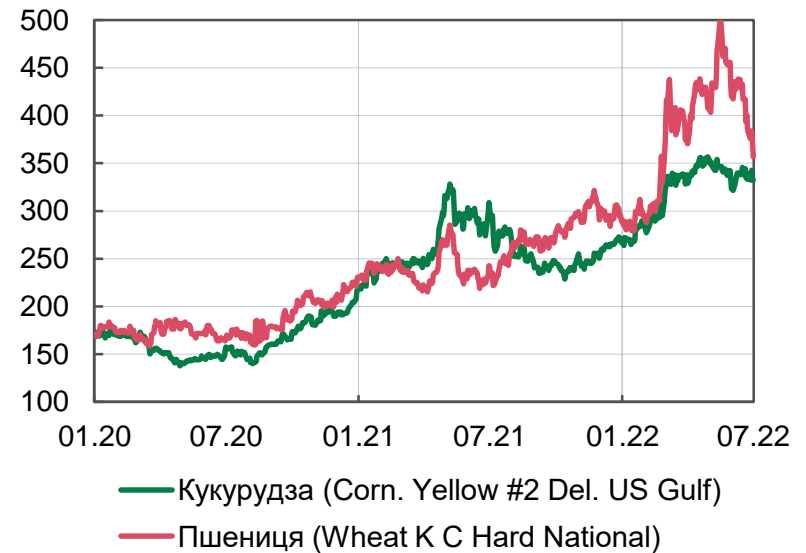
Світові ціни на інших товарних ринках переважно знижувалися в умовах послаблення попиту

Світові ціни на сталь та залізну руду, дол./т

Джерело: Refinitiv.

Світові ціни на пшеницю та кукурудзу, дол./т

Джерело: Refinitiv.

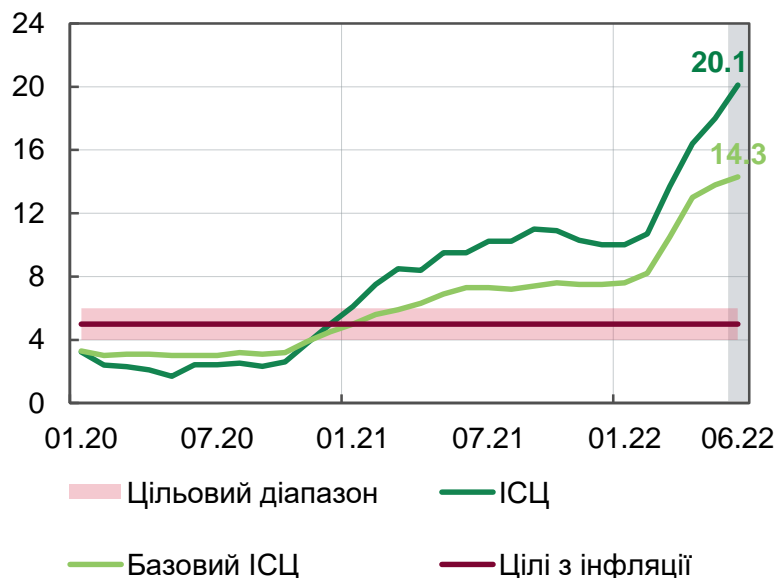
- Світові ціни на сталь та залізну руду знижувалися під впливом слабкої ділової активності у більшості регіонів та значних складських запасів у світі на тлі надмірної пропозиції
- Початок збору нового врожаю пшениці в країнах Північної півкулі та поліпшення погодних умов у регіонах вирощування кукурудзи сприяли зниженню цін на зернові

Україна: Інфляція

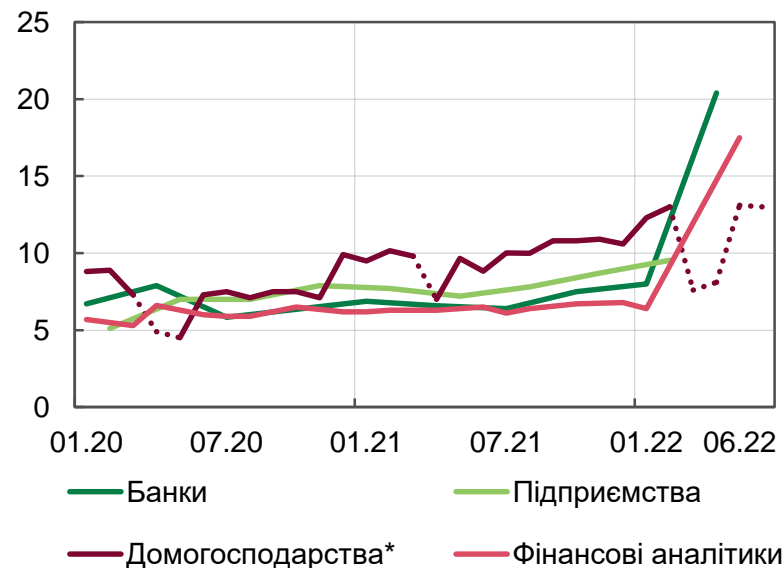
Інфляція в Україні далі пришвидшується...

Інфляція* та інфляційні цілі, % р/р

* Червень – за даними наукасту.
Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Інфляційні очікування на наступні 12 місяців, %

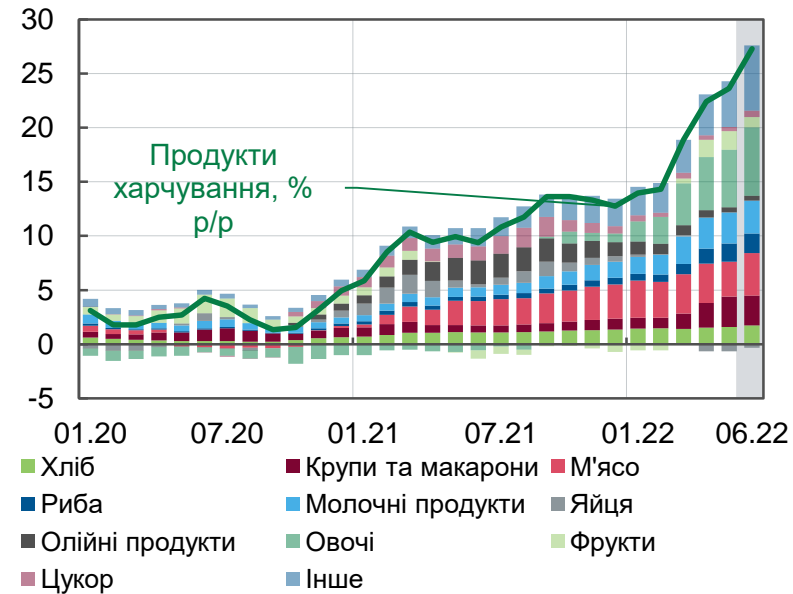

* Пунктирні лінії – зміна методу опитування на телефонне.
Джерело: НБУ, GfK Ukraine, Info Sapiens.

- Пришвидження інфляції зумовлювалося як загальносвітовими тенденціями, зокрема високими цінами на енергоресурси, так і внутрішніми чинниками, насамперед пов'язаними із війною:
 - порушення виробничих та логістичних шляхів
 - руйнування активів та інфраструктури
 - обмеженість запасів та можливостей імпорту
 - окупація територій
- Інфляційні очікування надалі погіршуються

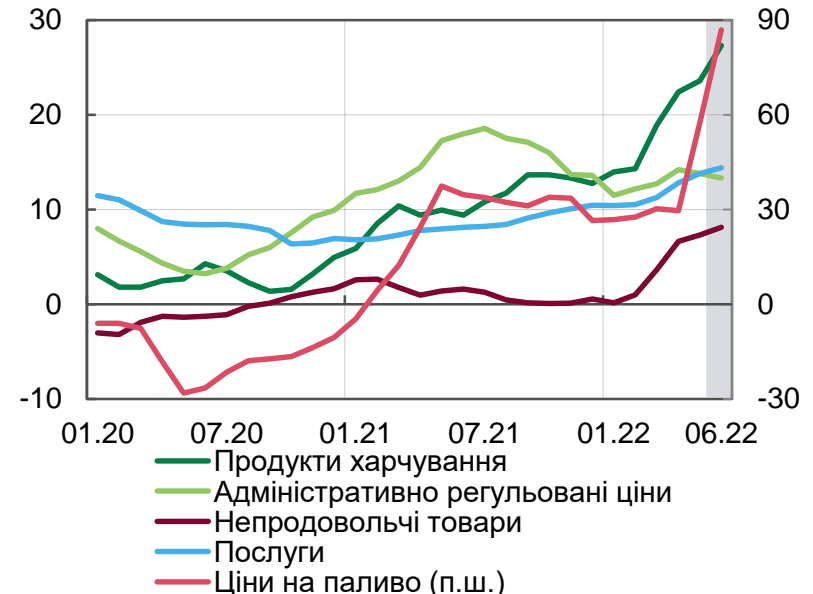
...під впливом зростання собівартості та обмеженої пропозиції

Внески у річну зміну цін на продукти харчування, в.п.

* Червень – за даними наукасту.
Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Окремі компоненти ІСЦ, % р/р

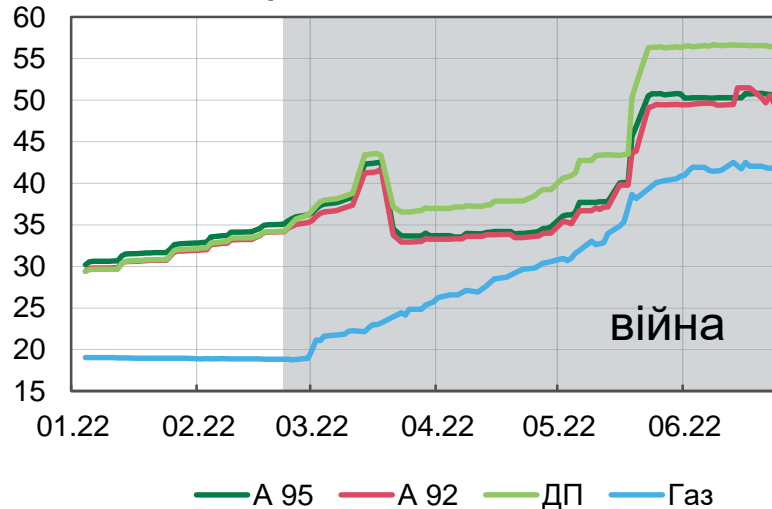

* Червень – за даними наукасту.
Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

- Надалі пришвидшувалося зростання цін на сирі продукти, що насамперед пов'язано із появою ранніх овочів, які цього року значно дорожчі унаслідок тимчасової окупації південних регіонів, що спеціалізуються на їх вирощуванні, а також зростання витрат на їх виробництво і постачання
- Дорожчали також крупи, зокрема гречка, через обмеженість власних запасів та можливостей імпорту. Швидше зростали ціни на м'ясо, зокрема через [скорочення пропозиції](#) зі східних та центральних областей
- Пришвидшення цін на послуги та непродовольчі товари може передусім відображати зростання витрат бізнесу
- Стримують інфляцію фіксований обмінний курс гривні та [мораторій на підвищення тарифів](#) на тепло та розподіл газу на період воєнного стану та 6 місяців після його завершення

Ціни на пальне стабілізувалися на високому рівні

Середня вартість дизельного палива та бензинів автомобільних, грн/л

Ціни на бензин А-95, 17-23.02.22 = 100

Джерело: minfin.com.ua, розрахунки НБУ.

Джерело: minfin.com.ua, розрахунки НБУ.

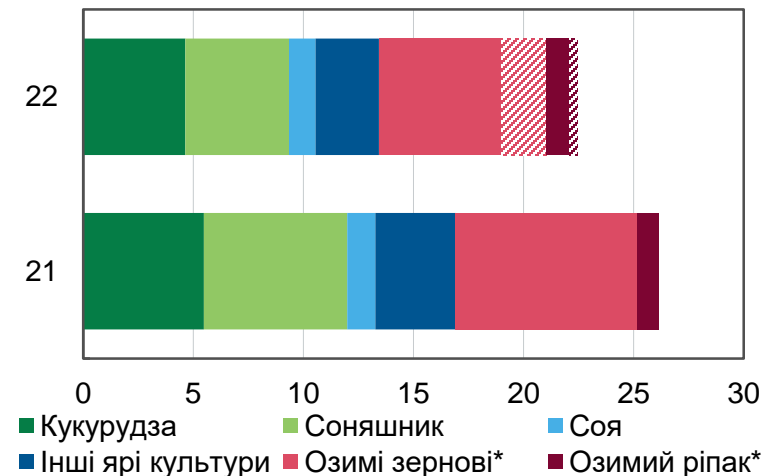
- Після скасування державного регулювання цін на пальне, ринок поступово насичується
- Хоча за оцінками експертів дефіцит пального в Україні зникне ближче до осені, коли будуть підписані довгострокові контракти з іноземними постачальниками, ціни вже стабілізувалися, хоча й на високому рівні

Україна: Економічна активність

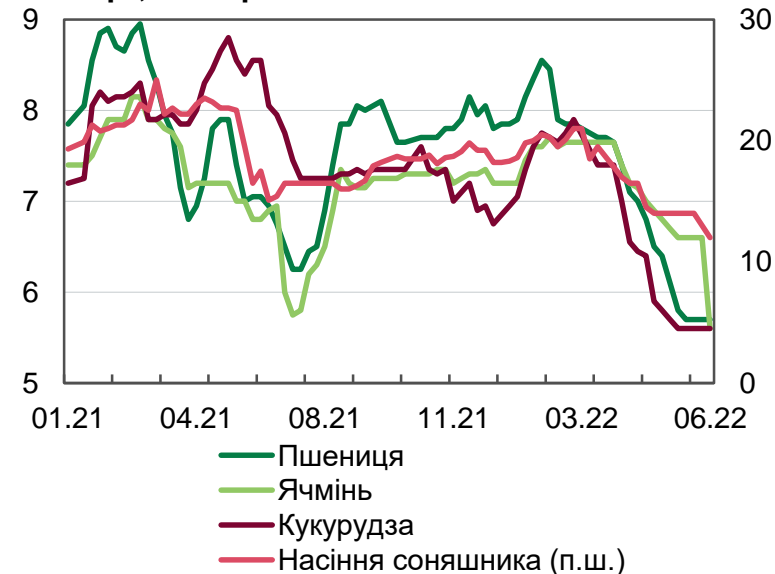
Весняна посівна кампанія завершена, а в південних областях вже почалися жнива

Структура посівів с/г культур, млн га

* За оцінками НБУ близько 30% посівів озимих опинилася на території активних бойових дій або під окупацією.
Джерело: Мінагрополітики, ДССУ.

Ціни попиту на основні с/г фуражні товари, EXW, експорт, тис. грн/т

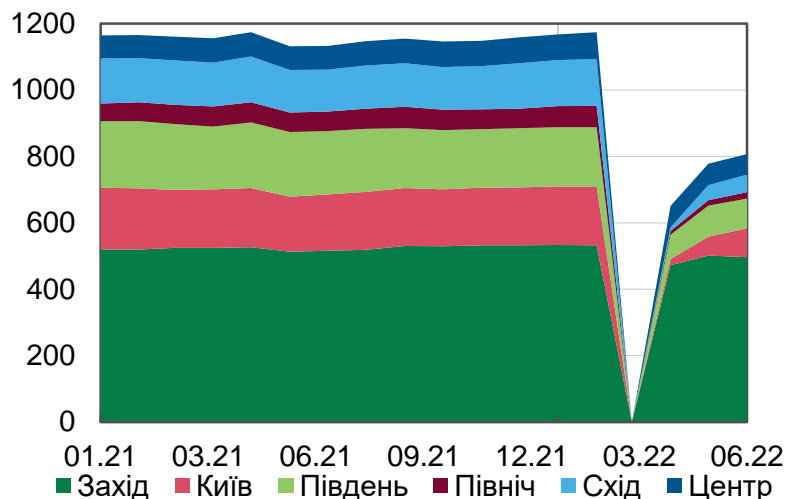

Джерело: АПК-інформ.

- За даними Мінагрополітики, посівна у 2022 році проведена на площі 13.4 млн га, що на 20.6% менше порівняно з минулим роком. Втім, зібрані площі можуть бути ще меншими через окуповані території, труднощі з проведенням збиральної кампанії у прифронтових регіонах, а також фізичне знищення посівів, техніки та елеваторів на території України внаслідок бойових дій
- Також очікується зниження врожайності більшості культур через зміщення строків внесення або нестачу добрив та заходів догляду за рослинами. Проблеми з експортом, втрачені потужності для зберігання врожаю та подальше скорочення закупівельних цін на агропродукцію закладають значні ризики для врожаю наступного року
- Жнива у 2022 році розпочалися на тиждень раніше, ніж торік. [Станом на 1 липня](#) вже намолочено 294 тис. т ранніх зернових та зернобобових культур з площі 131 тис. га

У червні економічна активність надалі пожвавлювалася, проте...

Кількість новобудов у продажу

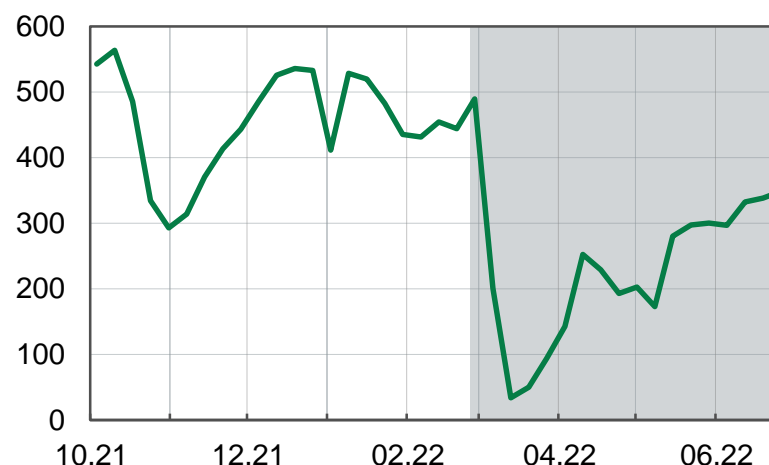
Захід: Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Рівненська, Тернопільська, Хмельницька, Чернівецька; **Київ** та область; **Південь:** Одеська, Миколаївська, Херсонська; **Північ:** Чернігівська, Житомирська, Сумська; **Схід:** Запорізька, Дніпропетровська, Харківська; **Центр:** Вінницька, Полтавська, Кіровоградська, Черкаська.

* Червень – станом на 26.06.2022.

Джерело: ЛУН Місто.

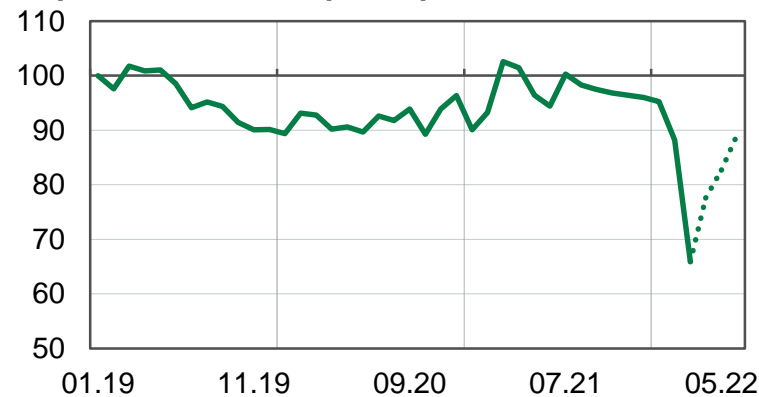
- Пожвавлення може пояснюватися подальшою адаптацією бізнесу та населення до життя в умовах війни, поверненням громадян до місць проживання, а також сезонними чинниками
- Про відновлення свідчить і зростання обсягів виробництва е/е, хоча значний внесок міг мати ефект заміщення унаслідок дефіциту та високих цін на інші види енергії, а також розширення можливостей для експорту

Кількість проданих квитків УЗ за тиждень, тис.

Джерело: УЗ.

Виробництво електроенергії*, с/с 01.2019 = 100

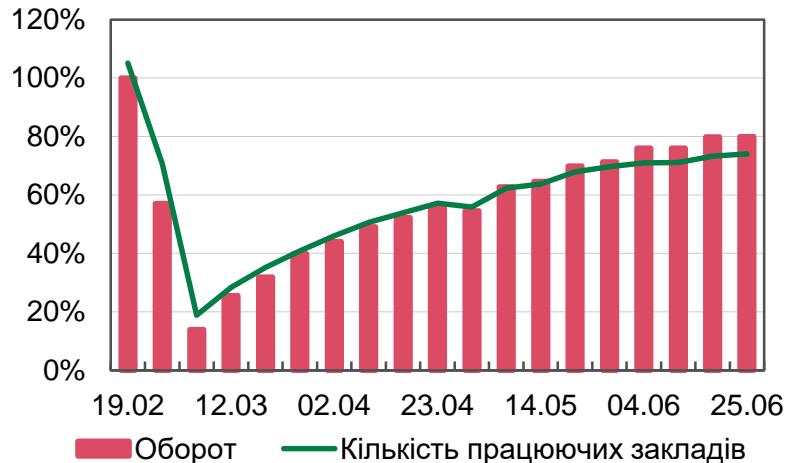

* Дані для квітня–червня – розрахунки НБУ на основі дані УЕБ, новин.

Джерело: Укренерго, УЕБ, розрахунки НБУ.

...Відновлення нерівномірне та демонструє ознаки стабілізації на низькому рівні

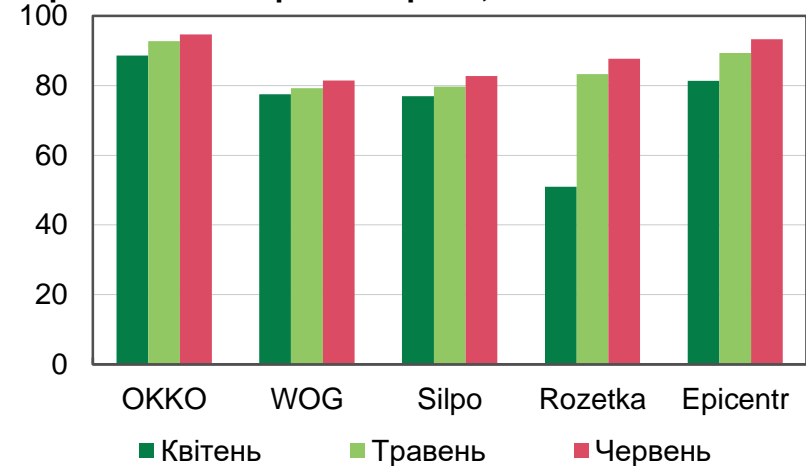
Показники роботи ресторанного бізнесу, %

Джерело: дані більш ніж 9 тис. закладів-клієнтів Poster.

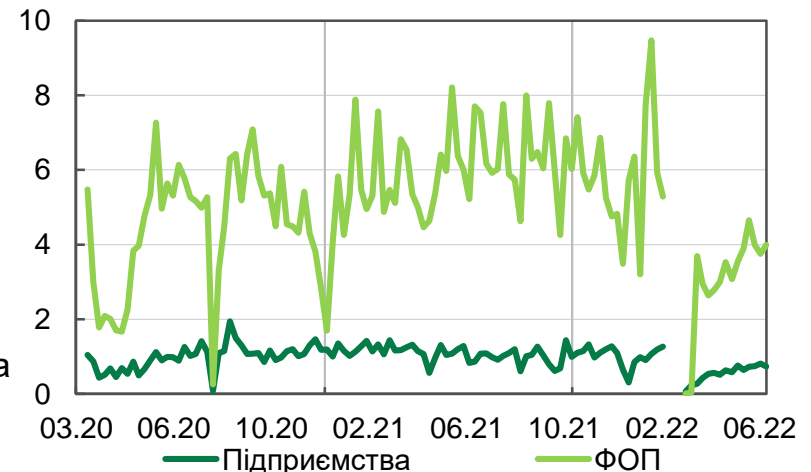
- Водночас ситуація значною мірою відрізняється за регіонами (на заході країни бізнес меншою мірою відчув вплив війни), а також за форматами (менші заклади швидше повертаються до роботи через простіші процеси)
- Учасники ринку адаптуються до нових умов, зокрема в умовах обмеженого імпорту – скорочується асортимент або відбувається його переорієнтація на вітчизняні товари
- Роздрібна торгівля поступово відновлюється за рахунок великих гравців та індивідуальних підприємців (ФОПи, основна діяльність яких пов'язана з роздрібною та оптовою торгівлею, становили 37% від нових реєстрацій у червні)

Працюючі заклади окремих найбільших торговельних мереж в Україні, %

Джерело: сайти мереж.

Нові реєстрації підприємств та ФОП, тис.

Джерело: Опендатабот (дані відсутні на період призупинення реєстрацій).

Проблеми з логістикою та руйнування потужностей стримують відновлення важковиків промисловості

ГМК

- Хоча окремі підприємства продовжували відновлювати виробництво та навіть здійснювали планові ремонтні роботи, загалом відновлення в металургії стримується складнощами зі збутом продукції
- Коксохімічні заводи (крім Авдіївського) та ГЗК продовжують працювати та інвестувати в оновлення потужностей. Але низка підприємств повідомила про призупинку потужностей з липня через проблеми з експортом
- Виробники труб налагоджують експортні поставки, зокрема автомобільним вантажним транспортом до іноземних портів

Добувна промисловість

- Добування поступово повертається до довоєнних обсягів: видобуток вугілля на державних шахтах впав на третину через окупацію та руйнування об'єктів; видобування приватними шахтами працює на близьких до довоєнних потужностях та збільшує об'єми
- У видобутку газу очікується падіння обсягів на 10-15%, оскільки низка свердловин та допоміжних інфраструктурних об'єктів знаходяться на окупованих територіях або близько до зони бойових дій

Нафтопереробка, хімічна промисловість

- Вітчизняна нафтопереробна галузь не працює через знищення потужностей
- Виробництво азотних добрив скоротилося в 5 разів із початку повномасштабного вторгнення на тлі зупинки ключових підприємств та руйнування окремих потужностей

Машинобудування

- Виробництво спецтехніки, зокрема за рахунок держзамовлення та на потреби оборони, разом з енергетичним і транспортним сегментами підтримують машинобудівну галузь
- Зруйновано частину потужностей великих машинобудівних підприємств; низка менших підприємств відновлюють виробництво після релокації в безпечні регіони

Харчова та легка промисловості нарощують виробництво зокрема через надлишок агросировини та обмежений імпорт. Будівництво підтримується відновленням інфраструктури

Харчова промисловість

- Підприємства харчової промисловості нарощують виробництво за рахунок центрально-західних регіонів та переорієнтовують асортимент на доступнішу продукцію
- Через брак овочів і фруктів із південних регіонів частина переробних заводів не використовують всі потужності, інші – нарощують виробництво на тлі надлишку сировини та після релокації
- Виробництво соняшникової олії становить 30-40% від довоєнного рівня через проблеми з експортом
- М'ясопереробна галузь працює на максимальних потужностях на безпечних територіях; окремі виробники курятини повернулися до довоєнних обсягів
- Відновлюються молокопереробні підприємства, у тому числі внаслідок поживлення експорту; стримують розвиток галузі скорочення ВРХ, зниження попиту, зростання собівартості продукції

Легка промисловість, фармацевтика

- Усі великі фармацевтичні підприємства працюють; військові потреби та зміна структури споживання в бік низьковартісних лікарських засобів підтримує вітчизняних виробників
- Дефіцит імпортного одягу стимулює українських виробників недорогої продукції
- Низка підприємств легкої промисловості відновлюють діяльність на тлі релокації до західних регіонів України та переорієнтації на потреби оборони

Будівництво

- Будівництво підтримується відновленням житлової та соціальної інфраструктури; створюється тимчасове житло, відбудовуються мости і дороги; у центральних і західних областях розширюються елеваторні потужності та переробні заводи
- У столиці запрацювали 40% будівельних майданчиків, утім відновлення стримується низьким попитом, браком робочої сили і різким зростанням вартості матеріалів
- Окремі компанії інвестують у розвиток будівельних технологій та відновлюють виробництво будівельних матеріалів

Розпочався експорт е/е до Європи, надалі поживляються транспортні перевезення, відновлюється торгівля, адаптуючись до змін у споживчому попиті

Енергетика

- Україна починає комерційний експорт електроенергії до країн Європи
- З початку війни 5% генеруючих потужностей зруйновано, 35% перебувають на окупованих територіях; виведено з ладу 50% теплових потужностей, 30% сонячної та понад 90% вітрової генерації
- У червні зруйновані Кременчуцька ТЕЦ, пошкоджені Криворізька та Вуглегірська ТЕС; Харківська ТЕЦ-5 поновила роботу після аварійної зупинки; як і в травні, працює половина енергоблоків АЕС
- У більшості звільнених населених пунктів відновлено газ, електрику і воду; “Укренерго” відремонтувало 100% пошкоджених магістральних мереж на деокупованих територіях

Транспорт

- Залізничні пасажирські перевезення зростають на тлі повернення громадян та відновлення бізнесових і туристичних поїздок в умовах відсутності авіасполучення; вантажні перевезення залишаються на значно нижчих від довоєнних рівнях, оскільки наявні експортні маршрути не компенсують обсяги перевезень руди та зернових вантажів до чорноморських портів
- Компанії наземного транспорту активно відновлюють роботу на тлі зростання попиту на вантажні перевезення з боку бізнесу
- 1 червня додався ще один прикордонний перехід для перевезення зернових до ЄС, утім дунайські порти працюють на межі можливостей, а черги із залізничних вагонів зростають
- Великі агропідприємства нарощують автопарки зерновозів, активно шукають шляхи експорту зерна та нарощують елеваторні потужності поблизу нових логістичних маршрутів

Торгівля

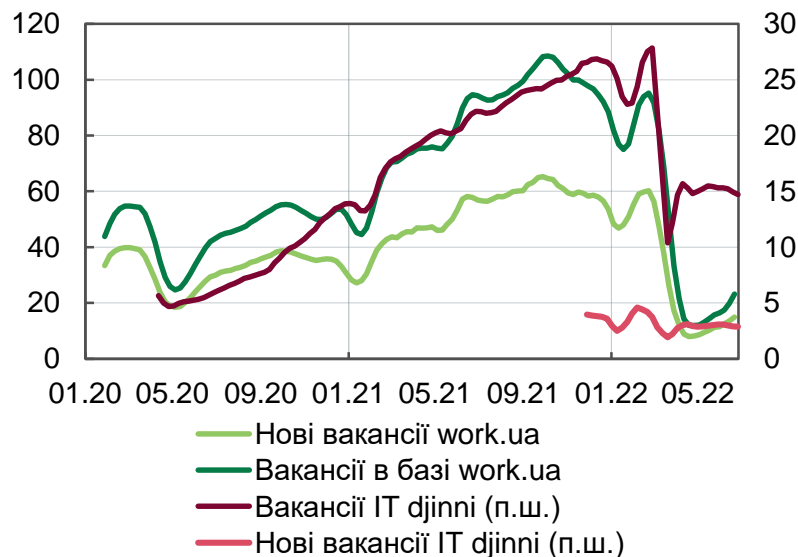
- Повернення населення до міст та відносна стабілізація військової ситуації в більшості регіонів сприяє відновленню торгівлі;
- Зниження та зміна структури споживчого попиту змушує мережі обмежувати діяльність на нижчих за довоєнні рівнях, працювати на запасах та переорієнтовуватися на дешевші товари

Україна: Ринок праці

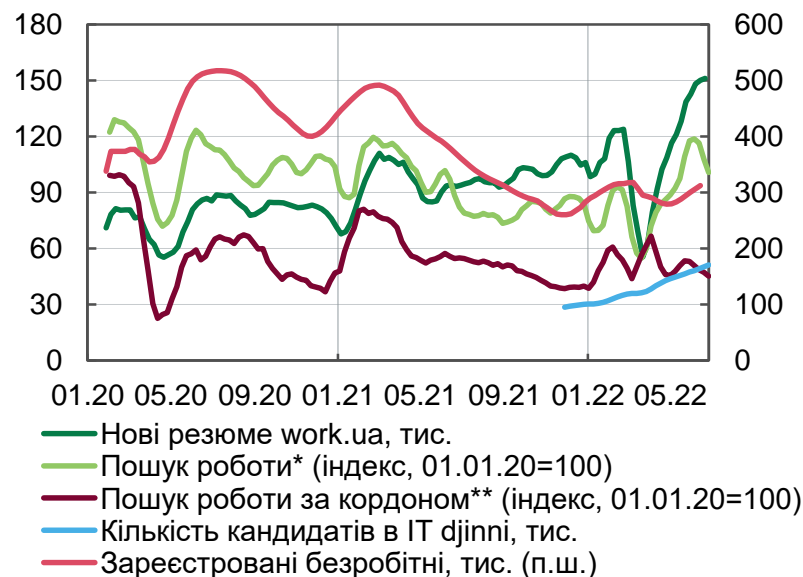
Населення активно шукає роботу, але попит на працівників залишається слабким

Попит на робочу силу: кількість вакансій, тис. (чотиритижнева плинна)

Джерело: work.ua, opendatabot, розрахунки НБУ

Пропозиція робочої сили, чотиритижнева плинна

*Уключає запити про пошук роботи українською і російською мовами. ** Уключає запити про пошук роботи в Польщі, Чехії, Росії та Німеччині українською і російською мовами з території України.

Джерело: work.ua, opendatabot, Google Trends, розрахунки НБУ.

- Зростання кількості резюме помітно пришвидшилося
- Натомість кількість вакансій збільшується вкрай повільно, навіть для спеціалістів IT

У результаті знижуються пропоновані зарплати, а з погіршенням фінансового стану підприємств, зокрема МСБ, скорочуються можливості підтримки і наявного персоналу

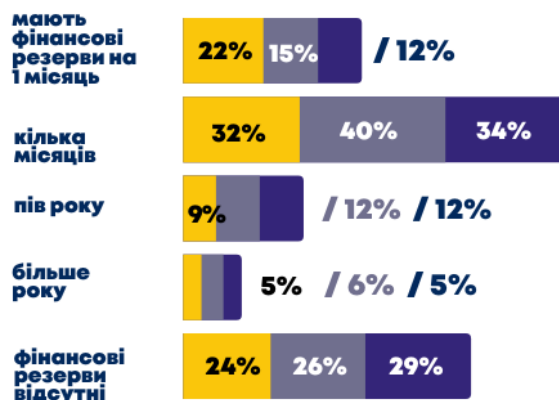
МСБ в умовах війни

ЗАРОБІТНІ ПЛАТИ

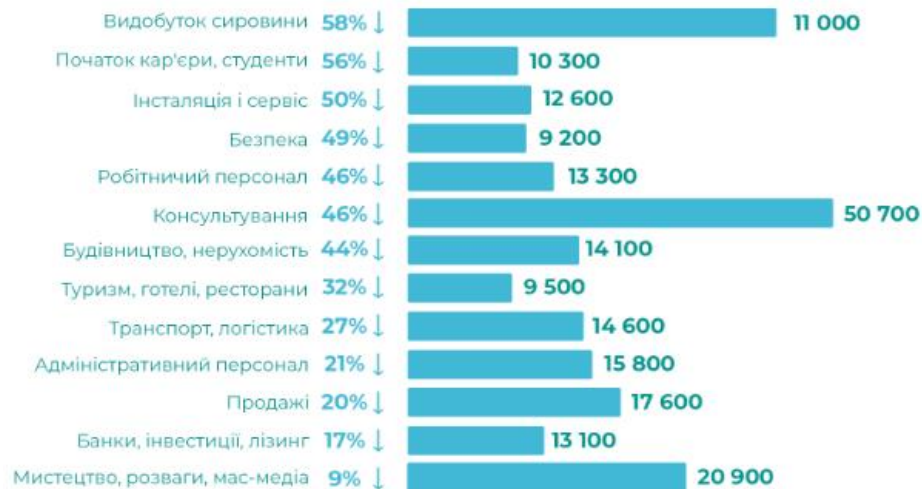

ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ БІЗНЕСУ

■ БЕРЕЗЕНЬ ■ КВІТЕНЬ ■ ТРАВЕНЬ

Середня пропонована зарплата та її зміна в травні в порівнянні з довоєнним рівнем

Джерело: GRC.ua

Ситуація з персоналом

1,070,000

Працівників скорочено в МСБ

Частка персоналу, що працює на сьогодні на умовах скорочення зарплати 27%

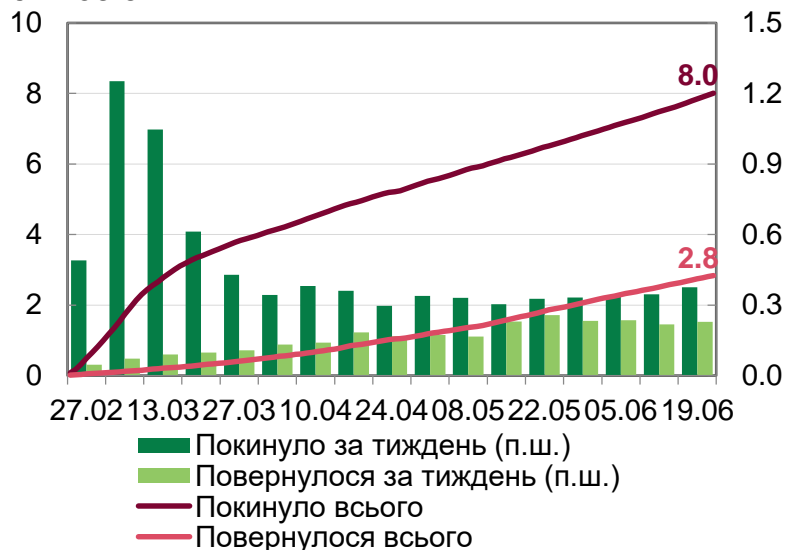
Частка персоналу (по відношенню до 23.02), що відправлена у відпустку 20%

Частка персоналу (по відношенню до 23.02), що скорочена на поточний момент 20%

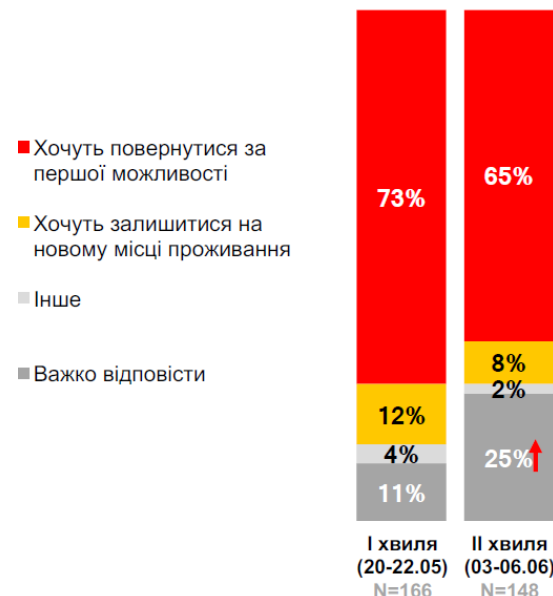
Потік біженців з України сповільнився, проте значна кількість громадян України залишається за кордоном

Кількість громадян, що перетнули кордон України, млн. осіб

Джерело: [UNHCR](#).

Бажання повернутись з-за кордону

Джерело: Gradus.

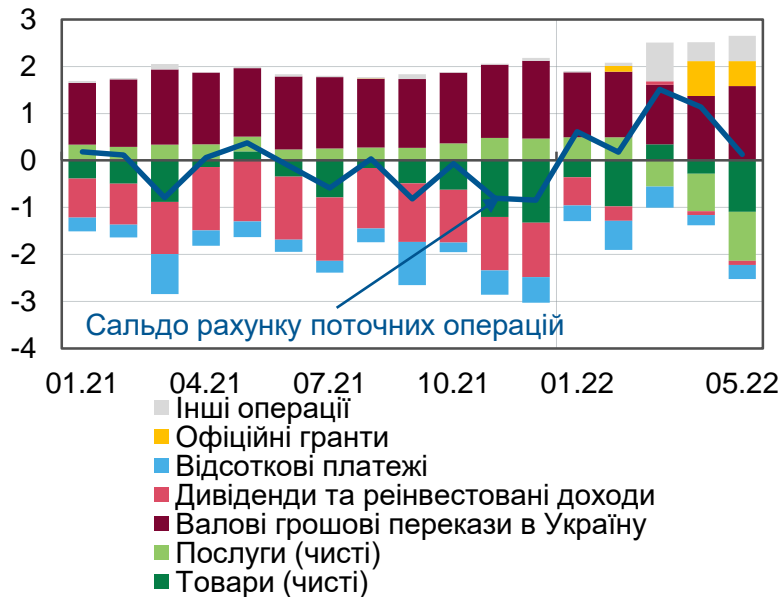
- [За даними ООН](#), станом на 21 травня кількість біженців із України перевищила 8 млн, із них найбільше залишилося в Польщі (майже 1.2 млн) та Німеччині (0.8 млн). Натомість з початку війни в Україну повернулося понад 2.8 млн громадян
- Посилюються [ризики неповернення вимушених переселенців](#) до України після закінчення війни:
 - За даними [опитування](#) Work.ua, 59% українських біженців шукали роботу в країні тимчасового перебування
 - Згідно з опитуванням Gradus, хоча у червні планують залишитися на новому місці менше осіб (8% vs 12% у травні), впевненість у швидкому поверненні також зменшилася (65% vs 73% у травні)

Україна: Платіжний баланс

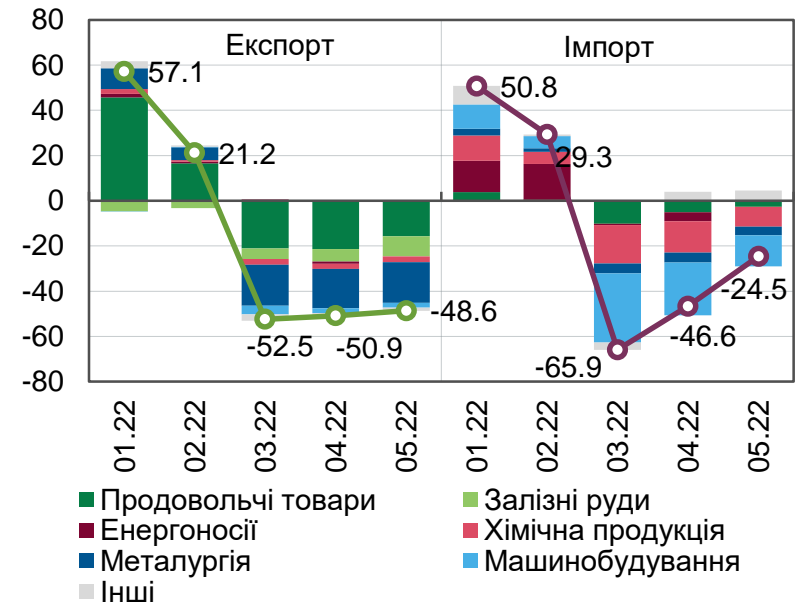
У травні попри швидке відновлення імпорту зберігся профіцит поточного рахунку завдяки грантам та зростанню переказів

Сальдо рахунку поточних операцій, млрд дол.

Джерело: НБУ.

Внески в річну зміну торгівлі товарами, в.п.

Джерело: розрахунки НБУ.

- Імпорт товарів відновлювався значно швидше порівняно з експортом, у результаті суттєво розширився дефіцит торгівлі товарами
- Також тривало розширення дефіциту торгівлі послугами внаслідок динамічного нарощування імпорту за статтею "подорожі". Останнє визначалося передусім витратами українців, що виїхали за кордон через війну з росією
- Натомість зберігався профіцит поточного рахунку завдяки грантовій міжнародній підтримці, відновленню зростання переказів, забороні на репатріацію дивідендів та суттєвому скороченню реінвестованих доходів

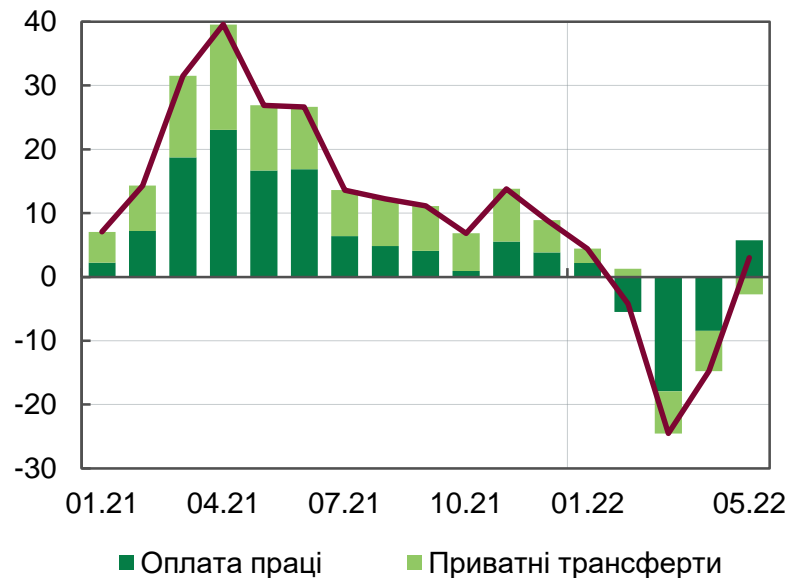
У травні грошові перекази перевищили довоєнний рівень з огляду на активне працевлаштування українців за кордоном

Грошові перекази в Україну, млрд дол.

Джерело: НБУ.

Внески в річну зміну грошових переказів в Україну, в.п.

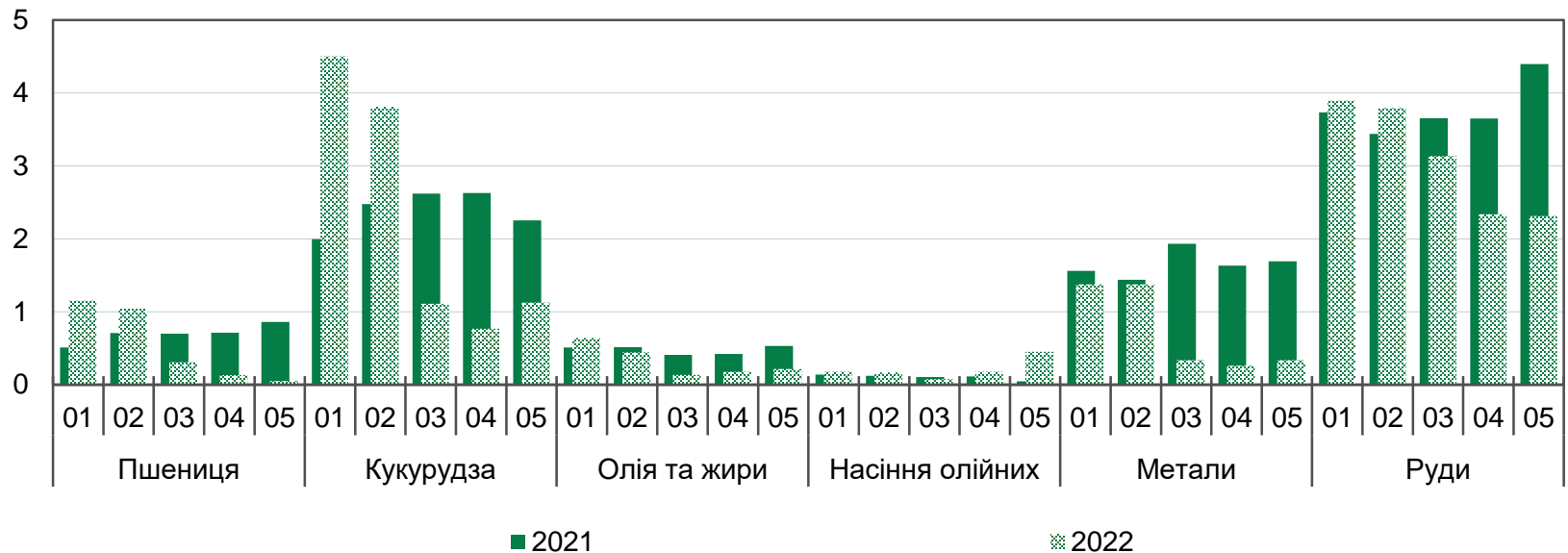

Джерело: розрахунки НБУ.

- У травні грошові перекази сягнули довоєнного рівня, а в середньому за 5 місяців 2022 року перевищили рівень 2020 року. Їх зростання в річному вимірі відновилося вперше з початку війни серед іншого завдяки активному працевлаштуванню за кордоном українців, що вимушено покинули країну
- Натомість нижчі обсяги приватних трансфертів можуть пояснюватися виїздом українців за кордон

Відновлення експорту товарів надалі стримувалося логістичними проблемами та руйнуваннями виробництв

Експорт товарів, млн т

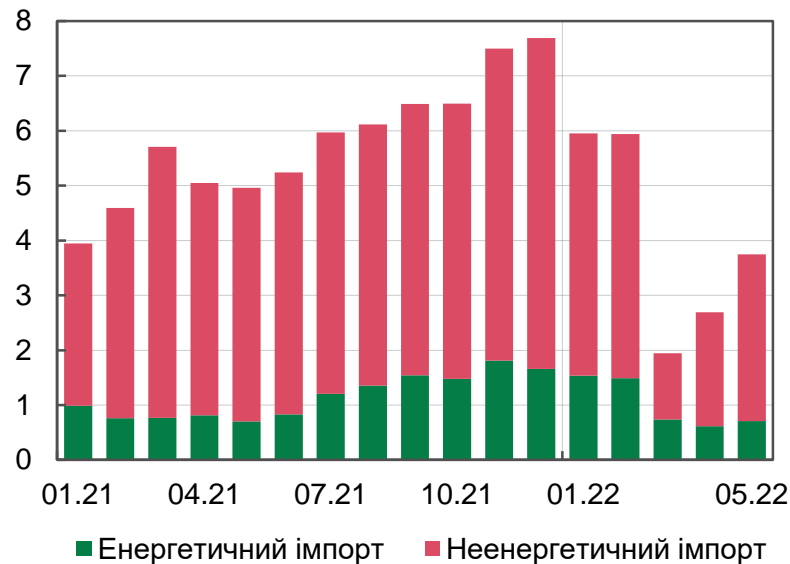

Джерело: ДМСУ.

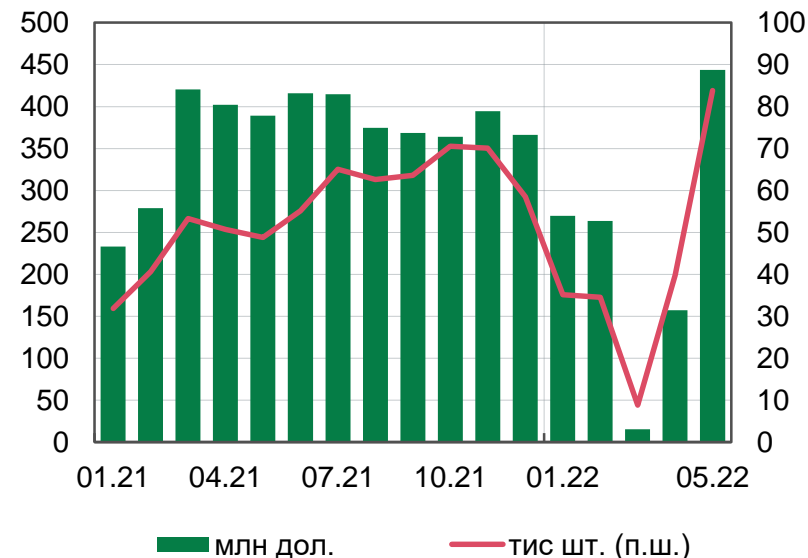
- Порівняно з квітнем обсяги експорту дещо зросли:
 - поступове налагодження логістики сприяло нарощуванню поставок насіння соняшника, сої, олії, кукурудзи та продукції металургії
 - певне відновлення обсягів виробництва окремими металургійними заводами було додатковим чинником
- Водночас обсяги поставок залишалися суттєво нижчими порівняно з минулим роком

Натомість імпорт товарів відновлювався значно швидше за рахунок неенергетичної складової

Імпорт товарів, млрд дол.

Імпорт легкових автомобілів

Джерело: розрахунки НБУ.

Джерело: ДМСУ, Укравтопром, Головний сервісний центр МВС України, інші відкриті джерела.

- Передусім суттєво збільшилися закупівлі легкових автомобілів, перевищивши довоєнні обсяги. Одним із ключових чинників такого зростання було преференційне оподаткування.
- Поступова адаптація підприємств реального сектору до роботи в умовах воєнного часу та знищення чи зупинка окремих вітчизняних виробництв стимулювала збільшення закупівель іншої продукції машинобудування, продовольчих товарів, хімічної продукції
- Імпорт енергоносіїв незначно збільшився порівняно з попереднім місяцем передусім за рахунок цінового фактору та залишився на минулорічному рівні. Його відновлення надалі стримувалося логістичними обмеженнями на західному кордоні

Попри вагому міжнародну підтримку резерви й надалі знижувалися через значні валютні інтервенції

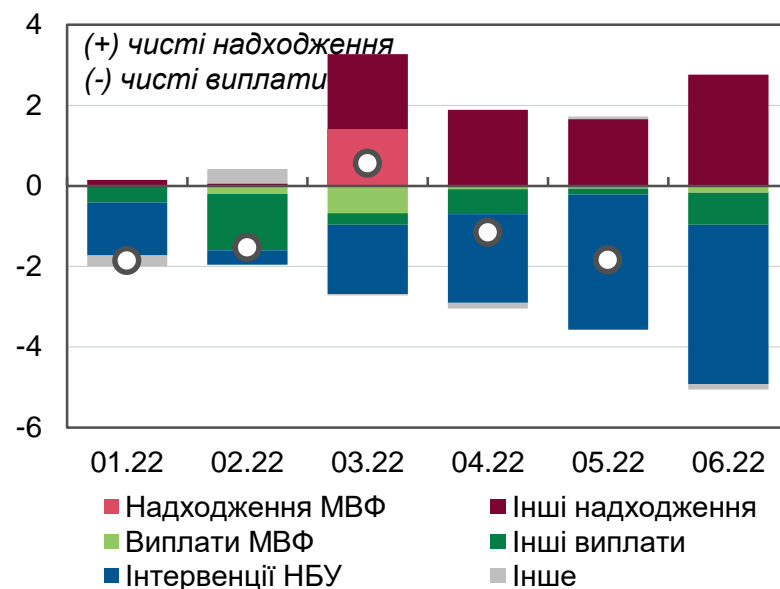
Фінансовий рахунок: чисті зовнішні зобов'язання, млрд дол.

* Разом із помилками та упущеннями.

Джерело: НБУ.

Зміна резервів за основними складовими, млрд дод.

Джерело: НБУ.

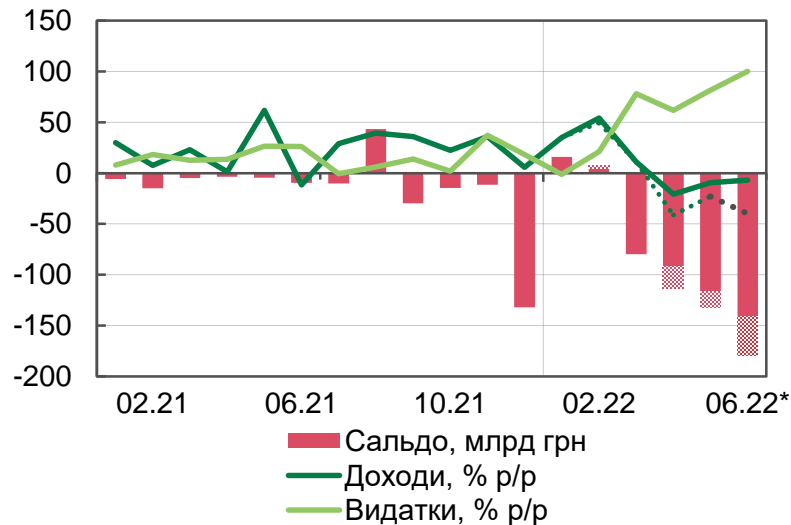
- У травні дещо збільшився відлив капіталу приватного сектору, насамперед за рахунок нарощування обсягів готівкової валюти поза банками (зокрема через більші обсяги зняття готівки з карток за кордоном)
- Надходження міжнародної фінансової допомоги забезпечили приплив капіталу за державним сектором. Проте через значні обсяги інтервенцій НБУ з продажу іноземної валюти резерви продовжували знижуватися

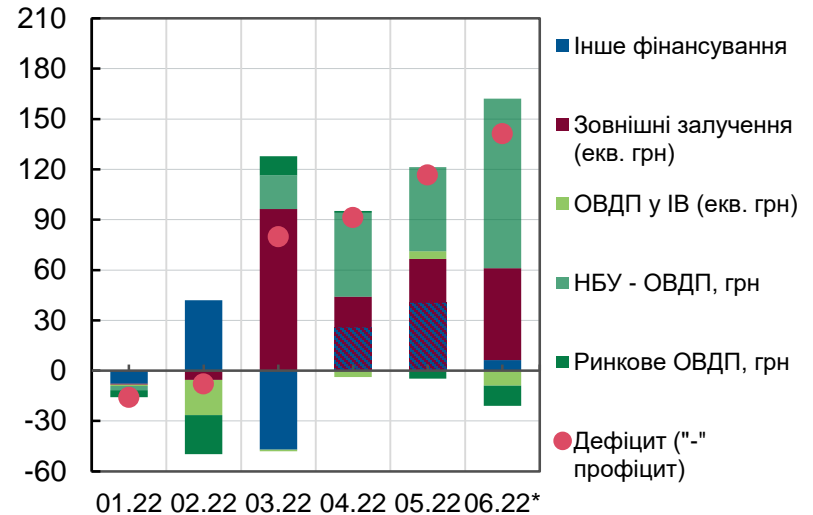
Україна: Фіскальний сектор

Дефіцит, як і в попередні місяці, сформувався під впливом значних витрат та низьких доходів

Основні показники державного бюджету, % р/р

Фінансування** дефіциту державного бюджету, млрд грн

* Оперативні дані з сайту МФУ та на їх основі розрахунки. Пунктиром та візерунковою заливкою відображено відповідні показники без урахування грантів.

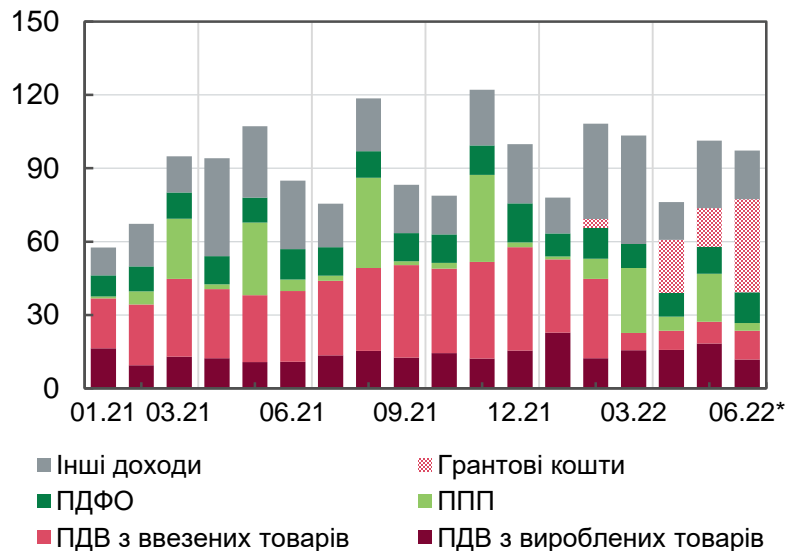
** Чисті залучення. Розрахунки НБУ на основі інформації з сайту МФУ.

Джерело: ДКСУ, МФУ, openbudget.gov.ua, розрахунки НБУ.

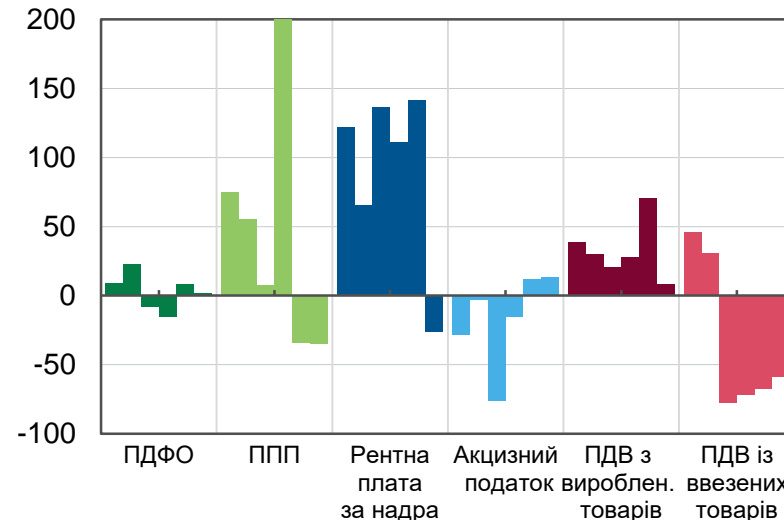
- У червні дефіцит державного бюджету надалі розширювався через нарощення видатків, передусім на воєнні потреби та фінансування соціальних програм
- Доходи продовжували скорочуватися, що зумовлено, зокрема, статистичним ефектом від авансових перерахувань дивідендів державних підприємств у березні цього року (зазвичай вони сплачуються в червні)
- За підсумками першого півріччя 2022 року видатки бюджету перевищували доходи за вирахуванням грантів майже у 1.9 раза
- Дефіцит державного бюджету й далі покривався переважно міжнародним та монетарним фінансуванням. Останнє становить понад 50% від дефіциту за січень – червень 2022 року

Ситуація з податковими надходженнями незначно поліпшилися, хоча їх скорочення тривало

Доходи загального фонду держбюджету, млрд грн

Темпи зростання окремих податкових надходжень загального фонду, помісячно*, % р/р

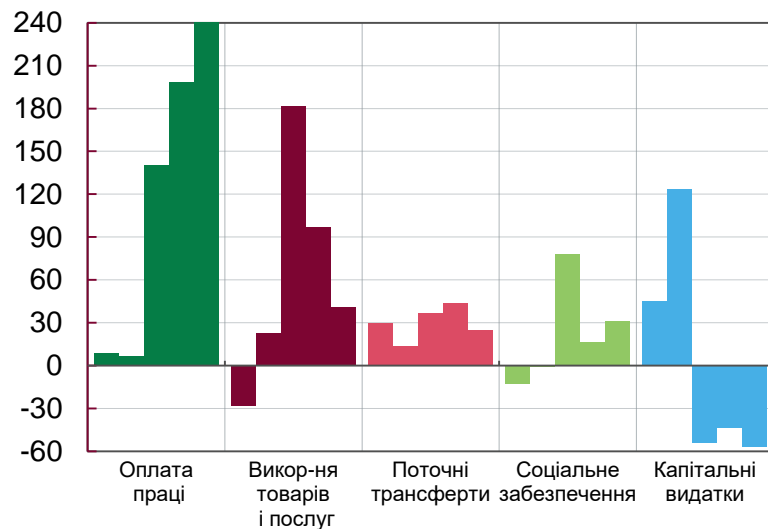
* Оперативні дані з сайту МФУ та на їх основі розрахунки.

Джерело: ДКСУ, МФУ, openbudget.gov.ua, розрахунки НБУ.

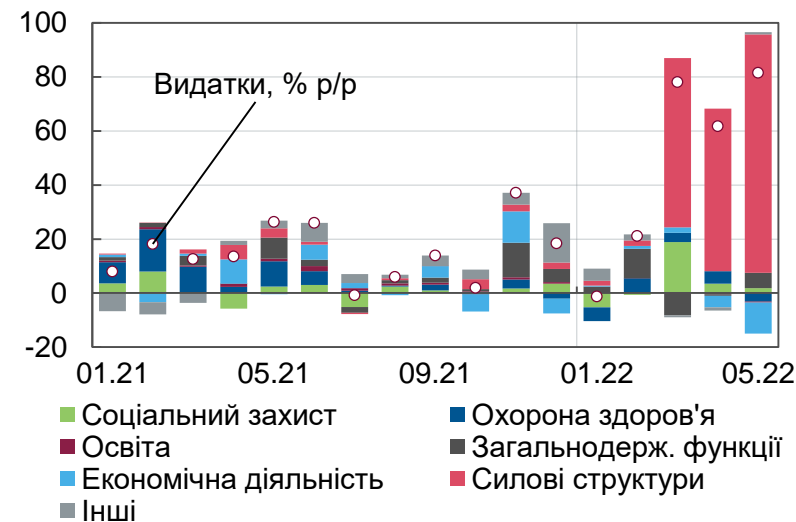
- Внутрішні податки передбачувано залишаються ключовим джерелом доходів. Зокрема надходження від ПДВ з вироблених товарів збільшилися навіть враховуючи поновлення відшкодування ПДВ (9.5 млрд грн)
- Наразі підтримують податкові надходження певне відновлення економіки та зусилля підприємств з утримання персоналу та виплати заробітних плат, а також пришвидшення інфляції
- Дещо сповільнилося скорочення надходжень ПДВ з ввезених товарів, що ймовірно пов'язано зі збільшенням імпорту товарів

Видатки продовжили зростати стрімкими темпами

Зміна видатків державного бюджету за окремими напрямками у 2022 році, % р/р

Внески в зміну видатків державного бюджету, в. п.

Джерело: ДКСУ , openbudget.gov.ua, розрахунки НБУ.

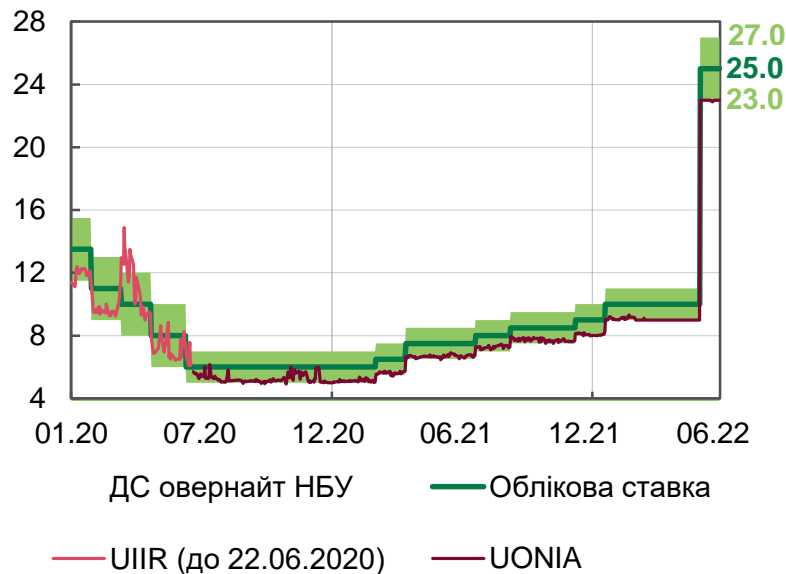
- Очікувано зростають видатки на забезпечення обороноздатності (зокрема й на підвищення грошових виплат військовим) та соціальну підтримку населення (як за програмами започаткованими з початку війни, так і за традиційними програмами, зокрема субсидії)
- Натомість зберігається ситуативний підхід до фінансування видатків, що відобразилося, зокрема, на використанні товарів та послуг, а також капітальних видатках

Україна: Монетарний сектор

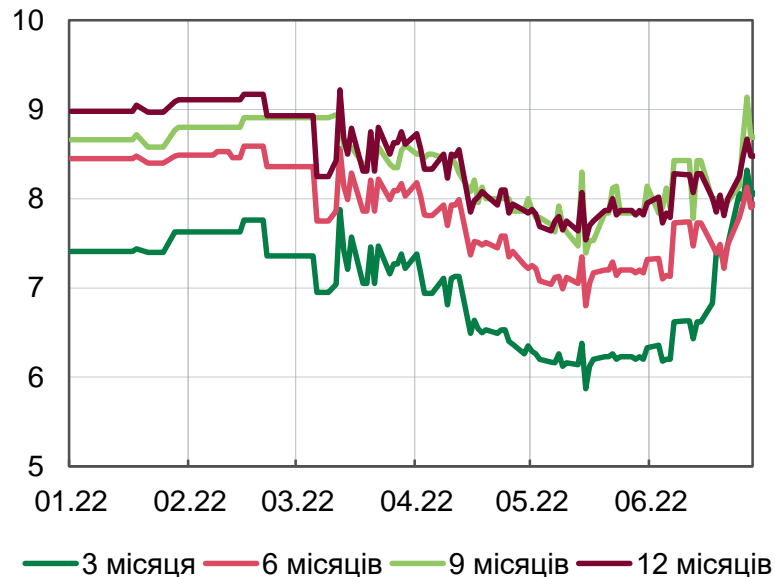
Ставки за депозитними продуктами окремих банків поволі реагують на червнєве підвищення ключової ставки

Процентні ставки НБУ та UIIR/UONIA, %

* Верхня межа – процентні ставки за кредитами овернайт, нижня – за ДС овернайт.
Джерело: НБУ.

Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб, %

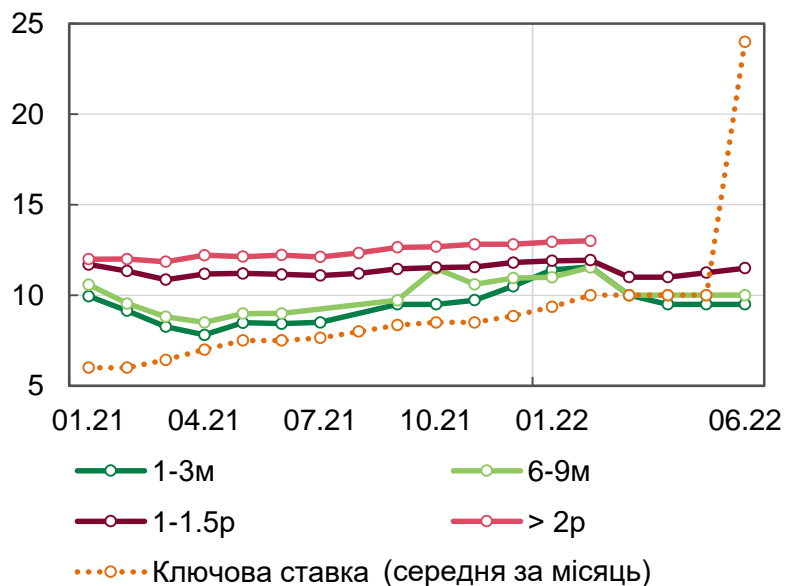

Джерело: Thomson Reuters.

- Водночас рішення про підвищення ставок за гривневими депозитами домогосподарств наразі прийняли переважно невеликі банки

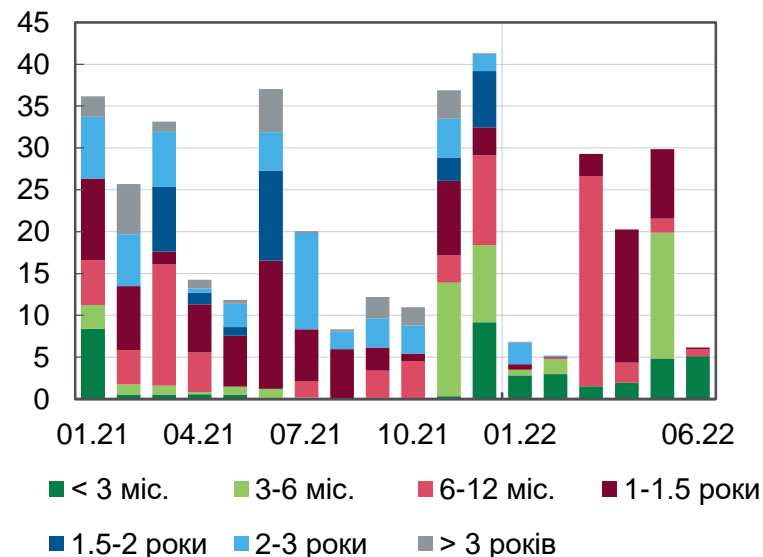
Через низьку дохідність попит на ОВДП незначний

Дохідність гривневих ОВДП під час первинного розміщення, % річних

Джерело: НБУ.

Обсяги залучень гривневих ОВДП на первинному ринку за строком до погашення, млрд грн

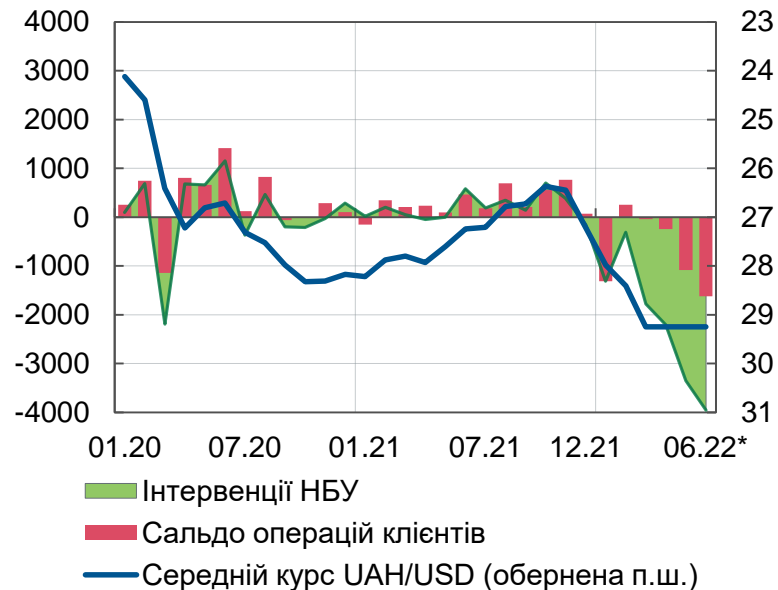

Джерело: НБУ.

- Хоча банки, бізнес та населення й далі купують військові ОВДП, виплати уряду за внутрішніми борговими інструментами перевищують нові розміщення
- Ринкова дохідність за ОВДП може відновити інтерес до гривневих цінних паперів як інвестиційного інструменту

Валютний ринок і надалі балансується за рахунок інтервенцій НБУ, обсяги яких щомісяця збільшуються...

Сальдо операцій із купівлі та продажу безготівкової та готівкової іноземної валюти клієнтами банків, млн дол.

* За попередніми даними.

Джерело: НБУ.

Курси гривні за долар США

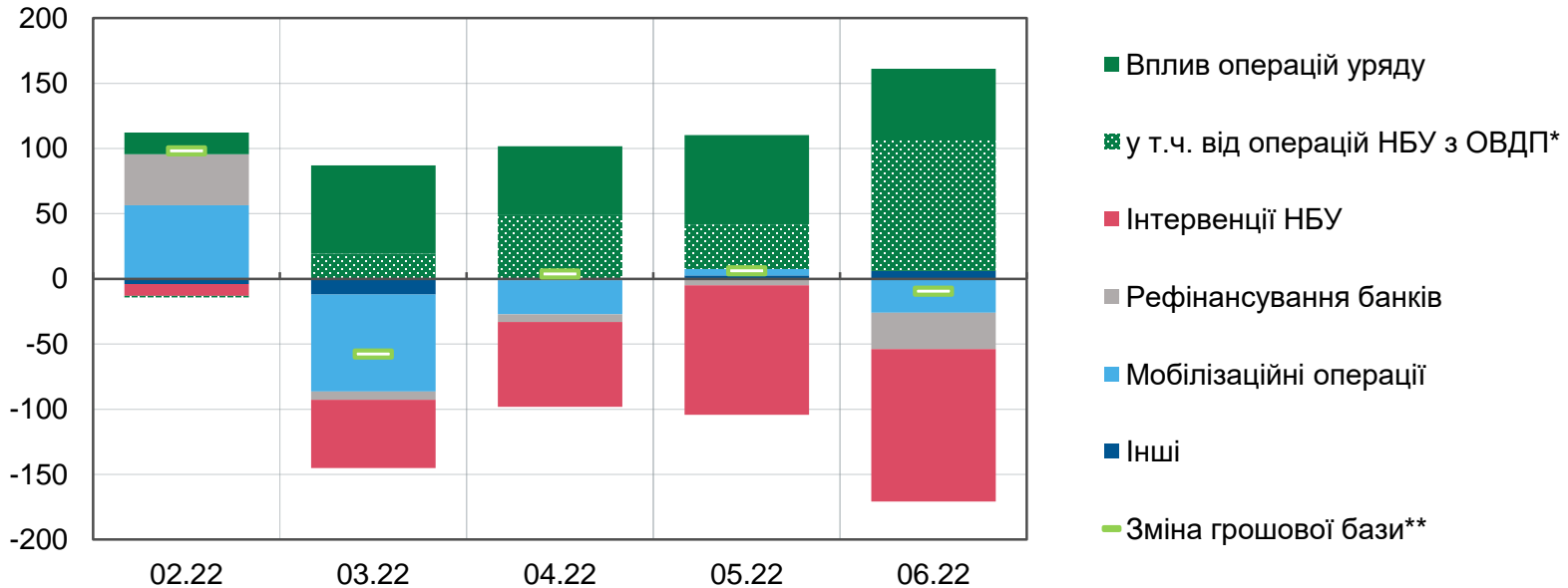

Джерело: НБУ, відкриті джерела.

- Збільшення попиту на валюту, крім поживлення імпорту, генерується також операціями з платіжними картками за кордоном
- Після скасування обмежень щодо готівкових валютних курсів банки стали основним гравцем у цьому сегменті ринку, успішно конкуруючи з "сірими" обмінниками. Посилення конкуренції призвело до зближення готівкових курсів різних сегментів ринку

... зокрема через монетарне фінансування бюджету

Зміна грошової бази та основні чинники впливу на неї, млрд грн

* Викуп НБУ військових ОВДП (+)/погашення та дохід за ДЦП (-) у портфелі НБУ.

** За червень 2022 – попередні дані.

Джерело: НБУ.

- Зростання обсягів фінансування дефіциту бюджету монетарними інструментами призводять до збільшення витрат міжнародних резервів, оскільки випущені в обіг гривні зрештою потрапляють на валютний ринок
- Це виснажує міжнародні резерви та посилює ризики для макрофінансової стабільності